



B"H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 15 | Vayigash | Sicha 1

א

(1) בראשית מ"ה, א' ואילך

וְלֹא-יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבִּים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל-אִישׁ מֵעָלַי וְלֹא-עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל-אָחָיו:
Now Joseph could not bear all those standing beside him, and he called out, "Take everyone away from me!" So no one stood with him when Joseph made himself known to his brothers.

(2) בראשית מ"ה, ג'

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא-יִכְלּוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו:
And Joseph said to his brothers, "I am Joseph. Is my father still alive?" but his brothers could not answer him because they were startled by his presence.

(3) בראשית מ"ה, ד'

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָחָיו גִּשׁוּ-נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אַחֵיכֶם אֲשֶׁר-מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרָיִמָּה:
Then Joseph said to his brothers, "Please come closer to me," and they drew closer. And he said, "I am your brother Joseph, whom you sold into Egypt."

(4) בראשית מ"ה, ה'

וַעֲתָה | אַל-תַּעֲצֹבוּ וְאַל-יֵחָר בְּעֵינֵיכֶם כִּי-מָכַרְתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי לְמַחְיָה שָׁלַחַנִּי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם:
But now do not be sad, and let it not trouble you that you sold me here, for it was to preserve life that God sent me before you.

(5) בראשית מ"ה, ז'

וַיִּשְׁלַחַנִּי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם לְשׁוּם לָכֶם שְׂאֵרִית בְּאֶרֶץ וּלְהַחֲיִיתָ לָכֶם לְפָלִיטָה גְדֹלָה:
And God sent me before you to make for you a remnant in the land, and to preserve [it] for you for a great deliverance.

(6) בראשית מ"ה, ח'

וְעַתָּה לֹא־אַתָּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפָרְעָה וּלְאֲדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:

And now, you did not send me here, but God, and He made me a father to Pharaoh, a lord over all his household, and a ruler over the entire land of Egypt.

(7) בראשית מ"ה, ט'

מְהֵרָא וְעַלְיוֹ אֶל־אָבִי וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בְּנִי יוֹסֵף שָׁמַנִּי אֱלֹהִים לְאֲדוֹן לְכָל־מִצְרָיִם רְדֵה אֵלַי אֶל־תִּעֲמָד:

Hasten and go up to my father, and say to him, 'So said your son, Joseph: "God has made me a lord over all the Egyptians. Come down to me, do not tarry."

(8) בראשית מ"ה, י"ג

וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרָיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֶם וּמַהֲרֶתֶם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי הֵנָּה:

And you shall tell my father [of] all my honor in Egypt and all that you have seen, and you shall hasten and bring my father down here."

(9) בראשית מ"ה, כ"ז

וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל־דְּבָרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֶת־הַעֲגֻלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לְשָׂאת אֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם:

And they told him all of Joseph's words that he had said to them, and he saw the wagons that Joseph had sent to carry him, and the spirit of their father Jacob was revived.

(10) בראשית מ"ה, כ"ח

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד־יוֹסֵף בְּנִי חַי אֵלַי וְאֶרְאֶנּוּ בְּטֶרֶם אָמוּת:

And Israel said, "Enough! My son Joseph is still alive. I will go and see him before I die."

(11) בראשית מ"ד, כ"ב

וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנָי לֹא־יוּכַל הַנֶּעַר לְעֶזְבַּת אֶת־אָבִיו וְעֶזְבַּת אֶת־אָבִיו וּמָת:

And we said to my lord, 'The boy cannot leave his father, for if he leaves his father, he will die.'

(12) בראשית מ"ד, ל"א

וְהָיָה כִּרְאוּתוֹ כִּי־אֵין הַנֶּעַר וּמָת וְהוֹרִידוּ עַבְדֶּיךָ אֶת־שִׁיבַת עַבְדְּךָ אֲבִינוּ בְּיָגוֹן שְׂאֵלָה:

it will come to pass, when he sees that the boy is gone, he will die, and your servants will have brought down the hoary head of your servant, our father, in grief to the grave.

ב

(13) אברבנא-ל

ולזה אמר להם אני יוסף העוד אבי חי לא שהיה שואל אם הוא עדין בחיים כי כבר אמרו לו שהיה חי והוא אמר השלום אביכם הזקן אבל אמר להם זה כדי להכנס עמם בדברים כי חשב ראשונה בלבו כדי שלא יתביישו ממה שעשו שלא לזכור להם ענין המכירה אבל שידבר אליהם בענינים אחרים

This is why Yosef said to them, "Is my father still alive?" He was asking, is he still alive, though they had already told him that he was alive, and he had already asked about the welfare of their elderly father. He said it to initiate the conversation, he thought first and foremost they should not be embarrassed of what they had done, and not to bring up the sale [of Yosef], better to discuss other matters...

(14) בראשית, ג', ט'.

וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לָן אַיְכָּה:

And the Lord God called to man, and He said to him, "Where are you?"

(15) רש"י

איכה: יודע היה היכן הוא, אלא ליכנס עמו בדברים, שלא יהא נבהל להשיב אם יענישהו פתאום. וכן בקין (בראשית ד ט) אמר לו אי הבל אחיך, וכן בבלעם (במדבר כב ט) מי האנשים האלה עמך, ליכנס עמהם בדברים, וכן בחזקיה בשלוחי (אויל) מרודך בלאדן (ישעיה לט ג):

Where are you: He knew where he was, but [He asked him this] in order to enter into conversation with him, lest he be frightened to answer if He should punish him suddenly (Tanchuma Tazria 9). So with Cain, He said to him (below 4:9): "Where is your brother Abel?" And so with Balaam (Num. 22:9): "Who are these men with you?" for the purpose of entering a conversation with them, and so with Hezekiah, in regard to the emissaries of Merodach Baladan (Isa. 39:3) (Gen. Rabbah 19:11).

(16) שם ד', ט'.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן אַי הֲבֵל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי:

And the Lord said to Cain, "Where is Abel your brother?" And he said, "I do not know. Am I my brother's keeper?"

(17) רש"י

אי הבל אחיך: להכנס עמו בדברי נחת, אולי ישוב ויאמר אני הרגתי וחטאתי לך:

Where is Abel your brother: To enter with him into mild words, perhaps he would repent and say, "I killed him, and I sinned against You." See above 3:9.

ג

(18) לך י"ז, י"ז.

וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל-פָּנָיו וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בְּלִבִּי הֲלָבֶן מֵאֵה-שָׁנָה יוֹלֵד וְאִם-שָׂרָה הַבְּתֻלָּה תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד:

And Abraham fell on his face and rejoiced, and he said to himself, "Will [a child] be born to one who is a hundred years old, and will Sarah, who is ninety years old, give birth?"

(19) רש"י

הלבן: יש תמימות שהן קיימות כמו (ש"א ב כז) הנגלה נגליתי, (ש"ב טו כז) הרואה אתה, אף זו היא קיימת, וכך אמר בלבו הנעשה חסד זה לאחר מה שהקב"ה עושה לי:

Will [a child] be born to on, etc.: There are questions which are positive assertions, like (I Sam. 2:27): הַנִּגְלָה נִגְלִיתִי, "Did I appear?" [meaning: "of course I appeared!"]; (II Sam. 15:27): הֲרָאָה אֶתָּה, "Do you see?" [meaning: "of course you see!"] This too is a positive assertion, and so did he say to himself, "Was such kindness done to anyone else, that the Holy One, blessed be He, is doing for me?"

(20) פֵּרֶשְׁתִּינוּ מ"ז, ט'.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְגֻרָי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֶת שָׁנָה מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיִּי וְלֹא הִשְׁיִגּוּ אֶת־יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אָבֹתַי בְּיַמֵּי מְגֻרֵיהֶם:

And Jacob said to Pharaoh, "The days of the years of my sojourning are one hundred thirty years. The days of the years of my life have been few and miserable, and they have not reached the days of the years of the lives of my forefathers in the days of their sojourning."

ד

(21) וַיֹּשֶׁב, ל"ז, ל"ד

וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתָיו וַיִּשֶׂם שַׁק בְּמַתְּנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנֵי יָמָיו רַבִּים:

And Jacob rent his garments, and he put sackcloth on his loins, and he mourned for his son many days.

(22) ל"ה

וַיִּקְמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בָּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֶרְדָּ אֶל־בְּנֵי אֲבָל שְׂאֵלָה וַיִּבְרַךְ אֹתָם אָבִיו:

And all his sons and all his daughters arose to console him, but he refused to be consoled, for he said, "Because I will descend on account of my son as a mourner to the grave"; and his father wept for him.

(23) רש"י

וימאן להתנחם: אין אדם יכול לקבל תנחומין על החי וסבור שמת, שעל המת נגזרה גזירה שישתכח מן הלב ולא על החי:

but he refused to be consoled: No one accepts consolation for a person who is really alive but believed to be dead, for it is decreed that a dead person should be forgotten from the heart, but not a living person. [From Gen. Rabbah 84:21, Pes. 54b]

ה

(24) מִקֵּץ מ"ג, כ"ז

וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשְּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּה אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הַעוֹדְנֵנוּ חַי:

He inquired after their welfare, and he said to them, "Is your elderly father, whom you mentioned, well? Is he still alive?"

(25) מקץ מ"ב, ו'.

וְיוֹסֵף הָיָא הַשְּׁלִיט עַל-הָאָרֶץ הַיְהוּדָיָה וְיִבְאֹרְאֵתִי יוֹסֵף וְיִשְׁתַּחֲוּוּ-לוֹ אַפְּיִים אֶרְצָה:

Now Joseph was the ruler over the land; it was he who sold grain to the entire populace of the land, and Joseph's brothers came and prostrated themselves to him, with their faces to the ground.

ו

(26) רש"י וישב ל"ז, ל"ד

ימים רבים: עשרים ושתים שנה משפירש ממנו עד שירד יעקב למצרים, שנאמר (פסוק ב) יוסף בן שבע עשרה שנה וגו' ובן שלשים שנה היה בעמדו לפני פרעה, ושבע שני השובע ושנתים הרעב כשבא יעקב למצרים הרי עשרים ושתים שנה, כנגד עשרים ושתים שנה שלא קיים יעקב כבוד אב ואם. עשרים שנה שהיה בבית לבן, ושתי שנים בדרך בשובו מבית לבן, שנה וחצי בסכות וששה חדשים בבית אל וזהו שאמר ללבן לעיל (לא מא) זה לי עשרים שנה בביתך, לי הן, עלי הן, וסופי ללקות כנגדן:

many days: Twenty-two years from the time he (Joseph) left him until Jacob went down to Egypt, as it is said: "Joseph was seventeen years old, etc." (verse 2), and he was 30 years old when he stood before Pharaoh, and the seven years of plenty, "For this is already two years of the famine" (Gen. 45:6) when Jacob came to Egypt. Here are 22 years corresponding to the 22 years that Jacob did not fulfill [the mitzvah] to honor his father and mother: 20 years that he was in Laban's house, and two years that he was on the road when he returned from Laban's house, one and a half years in Succoth and six months in Beth-el. This is what he [meant when he] said to Laban, "This is twenty years for me in your house" (Gen. 31:41). They are for me, upon me, and I will ultimately suffer [for twenty years], corresponding to them. [From Gen. Rabbah 84:20, Meg. 16b-17a]

(27) רש"י בא י"ב, מ"א

ויהי מקץ שלשים שנה וגו' ויהי בעצם היום הזה: מגיד שכיון שהגיע הקץ לא עכבן המקום כהרף עין, בחמישה עשר בניסן באו מלאכי השרת אצל אברהם לבשרו, בחמישה עשר בניסן נולד יצחק, ובחמישה עשר בניסן נגזרה גזירת בין הבתרים:

It came to pass at the end of four hundred and thirty years, and it came to pass in that very day: [This] tells [us] that as soon as the end [of this period] arrived, the Omnipresent did not keep them [even] as long as the blink of an eye. On the fifteenth of Nissan, the angels came to Abraham to bring him tidings. On the fifteenth of Nissan Isaac was born; on the fifteenth of Nissan the decree of "between the parts" was decreed. — [from Mechilta]

(28) סוטה מ"ז, א'.

תָּנּוּ רַבֵּנּוּ לְעוֹלָם תֵּהֵא שְׂמַאל דּוּחָה וְיִמִּין מְקַרְבַּת לֹא כְּאֵלִישֶׁע שְׂדַחְפוּ לְגַחְזֵי בְּשַׁתֵּי יָדָיו וְלֹא כִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה שְׂדַחְפוּ לְיִשׁוּ הַנוֹצְרֵי מִתְלַמְּדֵי דְּיָדָיו בְּשַׁתֵּי יָדָיו

The Sages taught: It should always be the left, weaker, hand that pushes another away and the right, stronger, hand that draws him near. In other words, even when a student is rebuffed, he should be given the opportunity to return. This is not like Elisha, who pushed Gehazi away with both hands, and not like Yehoshua ben Peraḥya, who pushed Jesus the Nazarene, one of his students, away with both hands.